

VÅGA VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

Sjölins gymnasium Nacka

**Anna Frändestam, Ekerö
Karin Nordblom, Upplands Väsby
Maja Madzar, Danderyd**

Vecka 46-47, 2015

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
<i>Fakta om enheten</i>	4
<i>Statistik</i>	4
<i>Organisation /Ledning</i>	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Kunskaper</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för elever</i>	12
<i>Bedömning och betyg</i>	13
<i>Utbildningsval – arbete och samhällsliv</i>	15
<i>Rektors ansvar</i>	16
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATIONS	18
REFERENSER	18
Kommentar från skolans ledning till observationsrapporten	19

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka målpuffyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Ansvar och inflytande för elever
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	Sjölins Gymnasium Nacka
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Fristående under Academedia
Årskurser	Gymnasieskola
Ev. profil på skolan.	Verklighetsbaserat lärande och casemetodik

Statistik

Antal elever:	348
Antal lärare	21
Hur många av dessa är legitimerade?	20
Antal specialpedagoger/speciallärare.	1
Antal skolledare	1,5

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, arbetslagsledare, andra ledningsfunktioner)	Skolans ledningsgrupp består av rektor, biträdande rektor och tre stycken arbetslagsledare. Arbetslagen är uppdelade efter årskurs och består av 5-8 lärare. Ledningsgruppen leds av rektor och träffas kontinuerligt varje vecka för att diskutera skolans situation, arbete mot nuvarande verksamhetsmål och framtida utveckling.
Vilka ingår i elevhälsoteamet på skolan?	Rektor, elevhälsosamordnare, specialpedagog, skolpsykolog, skolläkare, kurator och skolsköterska

OBSERVATIONENS METOD

Under fem dagar i vecka 46 2015 observerar vi Sjölin's gymnasium i Nacka. Inför observationen har vi läst de styrdokument¹ vi fått oss tillsänt samt information på skolans hemsida². Under observationen har vi erhållit ytterligare dokument som vi tagit del av. Vi har eftersträvat att observera undervisning i skolans alla ämnen samt i alla årskurser.

Vi deltar på olika möten:

- Personalmöte måndag
- Arbetslagsmöte onsdag
- Elevrådsmöte torsdag
- Ämnesmöte torsdag
- Samling i klasserna fredag
- Ledningsmöte fredag

Vi intervjuar:

- Rektor
- Två arbetslagsledare
- Nio ämneslärare
- Specialpedagog, kurator och skolsköterska
- SYV³
- Tre elever i elevrådet
- 33 elever

Vi besöker

- 37 lektioner
- 2 seminarier
- 1 föreläsning för elever

Rektor bokar tid med elevråd, SYV samt specialpedagog, kurator och skolsköterska. Övriga intervjuer bokar vi själva in. Dessutom samtalar vi med spontana möten med assistent, vaktmästare, lärare och elever.

Elever och lärare visar oss Schoolsoft⁴ och vi tar del av arbetslagens handlingsplaner, som lärare visar oss.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Sjölin's gymnasium i Sickla erbjuder sina 348 elever ekonomiska, samhällsvetenskapliga och naturvetenskapliga programmen. Undervisningen är lärarledd och eleverna är schemalagda

¹ Se Referenser i slutet av rapporten

² www.sjolinsgymnasium.se

³ Studie- och yrkesvägledare

⁴ Digital plattform där elevbedömning, betygsmatriser mm finns, tillgänglig för elever, föräldrar och lärare.

ca 8.45 - 16.00. Lärplattformar som används är Schoolsoft och Google Apps for Education. Alla elever har egen dator.

Sjölin är en välfungerande skola med god stämning och väl utarbetat värdegrundsarbete. Det är en skola där eleverna känner sig sedda, trygga och välkomna. Undervisningen bygger till stora delar på casemetodik, ett verklighetsbaserat ämnesintegrerat arbetssätt som ger eleverna struktur och sammanhang. Arbetssätten är varierade och ämnesövergripande. Elever tränas i kritiskt tänkande, att självständigt formulera ståndpunkter och ta ansvar för sitt eget lärande. Eleverna är mycket nöjda med arbetssättet.

Skolan har ett elevråd som i dagsläget fungerar bristfälligt, formella forum för demokrati behöver utvecklas. För övriga förbättringsområden finns pågående utvecklingsarbete genom det systematiska kvalitetsarbetet, som involverar alla på skolan. Det är ett genomtänkt arbete, som efter utvärdering, analys, uppföljning och dokumentation används dagligen för att utveckla verksamheten.

Starka sidor

Ett framgångsrikt värdegrundsarbete.

Casemetodikens vinster för elevers kunskapsutveckling.

Elevers kännedom om kunskapskraven i olika ämnen.

Skolans struktur för pedagogisk ledning och systematiskt kvalitetsarbete är väl genomtänkta.

Skolans strategier och metoder för arbete med elever i behov av särskilt stöd. Klassguiden ser vi vara föredömligt redskap för undervisande lärare.

Förbättringsområden

Formella forum för demokrati fungerar bristfälligt.

Gemensamt förhållningssätt kring spelreglerna följs inte av alla.

Metoder för att anpassa undervisningen utifrån hur mycket eleverna förstått bör ses över

Svenska som andraspråksundervisning saknar plan för hur skolan kan hjälpa dessa elever liksom behörig lärare i ämnet.

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Skolan har en Likabehandlingsplan, som kallas *Plan mot kränkande och diskriminerande behandling*. Grundorden som styr den benämns TIO = trygghet, inflytande och omtanke och detta ska genomsyra skolans verksamhet.

Nytt läsår inleds med tre introduktionsveckor eller Trygghetsveckor som rektor säger. Under introduktionsveckorna arbetar eleverna med studieteknik, likabehandling, gruppdynamik och motivation. Dessutom går man igenom skolans förhållningssätt och gemensamma spelregler samt bestämmer spelregler i respektive klass. Alla skolans elever deltar och syftet är att nya elever ska lära känna varandra och de äldre eleverna. Under veckorna är elever i åk 2 faddrar för nya elever i åk 1. Mycket under veckorna handlar om hur det är att studera på Sjölin's gymnasium och att komma igång med skolarbetet på ett positivt sätt. För att få en inspirerande upptakt inleds läsåret med övernattnings; åk 1 åker till Barnens ö, åk 2 campar och åk 3 sover över i skolan.

Under de tre veckorna implementeras likabehandlingsplanen. Det är första gången som nya elever får tillämpa casemetoden i praktiken och äldre elever får en påminnelse om den. Elever diskuterar en händelse eller en situation och får möjlighet att förstå hur likabehandlingsplanen kan tillämpas. När vi frågar elever om Likabehandlingsplanen ger de oss många exempel på vad den innehåller.

Skolans gemensamma spelregler består av tre delar:

- Vårt gemensamma förhållningssätt, gäller hela skolan
- Våra gemensamma spelregler, gäller hela skolan
- Klassens spelregler, ser olika ut i olika klasser

Förhållningssättet utgår från begreppen Trygghet, Olikhet och Personligt ansvar. I de gemensamma spelreglerna läser vi bland annat att ytterkläder inte är tillåtet att bära i klassrummet och att elever ska komma i tid till lektioner. Ett exempel på spelregler i en klass är: Ingen ska känna sig ensam.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Under observationen ser vi enbart exempel på hur lärare bemöter elever på ett respektfullt sätt. Elever säger att den goda stämningen kan bero på att lärarna är mycket tillsammans med dem och är lätta att få tag på när någon behöver hjälp. Lärarna har sin arbetsplats i klassrummen. Vi ser att elever dröjer sig kvar i skolan efter lektionernas slut för att plugga inför prov.

Elever säger att de tycker om sina lärare. I många klassrum sitter lappar uppsatta på väggen där elever skriver till lärare hur de ska vara mot klassen. Vi läser: "Läraren ska vara glad och kunnig" och "Vi tycker om grupparbeten och diskussioner".

Vi ser vi elever bryta mot de gemensamma spelreglerna. De kommer sent, några har fötterna på bordet under lektioner, somliga har hörlurar i öronen under genomgångar, vissa spelar spel eller sms:ar på sin mobil medan andra pratar och inte lyssnar till läraren. Under ett fåtal lektioner markerar läraren att elever inte följer skolans regler. Vid dessa tillfällen lyssnar de oftast och gör som läraren säger. Några lärare förklarar att eftersom reglerna inte efterföljs av alla blir de osäkra på hur de själva ska agera. Vi hör av några att arbetslagen tar upp frågan om spelregler ibland och att man där poängterar att de ska följas av alla.

Arbetsklimat för elever

Lärare berättar att de gör klassrumsplacering för elever i åk 1 och där det finns behov. De delar också in eleverna i grupper vid grupparbeten.

Under lektionerna råder relativt god arbetsro vid genomgångar, grupparbeten och diskussioner, även om vi också lägger märke till att några elever är okoncentrerade och mer fokuserade på sina mobiltelefoner än lektionsinnehållet. Vi ser också många engagerade elever arbeta med olika arbetsuppgifter enskilt eller i grupp. Elever har möjlighet att gå ut till grupprummen eller sätter sig vid runt borden i uppehållsutrymmena eller på golvet utanför klassrummet och arbeta.

Vi ser att eleverna inte enbart använder datorerna till skolarbete på lektionerna, utan också till dataspel och Youtube. Arbetsron störs ibland av elevernas sena ankomster eller när de har lektion i blandgrupper och måste hämta material från hemklassrummet.

Bedömning i text

Det finns i hög grad en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland personal och elever.

Det finns i hög grad ett aktivt arbete med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde.

Skolas Likabehandlingsplan är väl implementerad bland såväl elever som personal.

Lärarna har i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mot eleverna, däremot ser vi vissa brister i förhållningssättet från elever under lektionstid.

Verksamheten präglas ofta av god studiero. Vi bedömer däremot att de gemensamma spelreglerna inte alltid efterföljs och tror att personalen oftare behöver påminnas om vikten av att påminna elever vad som gäller på lektionerna.

Bedömning enligt skala⁵

1.0 ⁵ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

Stora brister i kvalitet				Mindre god kvalitet				God kvalitet				Mycket god kvalitet			
1,0				2,0				3,0				4,0			
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐

Kunskaper

Beskrivning

Hur gymnasieskolan arbetar så att varje elev ges möjlighet att nå examensmålen

Sjölin's gymnasium använder sig av verklighetsbaserat lärande i den ämnesintegrerade case-metoden, där elever löser problem, analyserar och kommunicerar. På skolans hemsida förklarar man det som ett arbetssätt som liknar högskolans, att elever blir bättre förberedda för verkligheten och sina kommande yrken, lär sig se samband, dra slutsatser och samarbeta. Många elever säger att casearbetssättet är det bästa med skolan. De förstår ämnena bättre, ser sammanhang och det blir roligare att arbeta med uppgifterna. Vi ser lärarledda lektioner, gruppdiskussioner, föreläsningar, seminarier, rollspel, elever filmar och andra praktiska arbetsuppgifter samt skriftliga eller muntliga prov.

Under vår observation pågår nio olika case i alla årskurser och alla program. Vi besöker caset Pravda, ett samarbete mellan samhällskunskap, historia och engelska. Där analyserar elever konflikten i Ukraina och slutexaminationen sker med en 30 minuters nyhetssändning. I ett annat case, High on Life, undersöker eleverna hur livsstilen påverkar hälsan och syftet är att eleverna ska förstå samspelet mellan hur arv och miljö formar en individ. I detta case är tre ämnen integrerade, NAK1b, IDR1 och SVE1. För de ämnesområden i kursplanen som inte täcks av casen sker traditionell klassrumsundervisning.

Vi ser att undervisningen knyter an till det nationella programmets examensmål. Ett exempel är en genomgång för elever i årskurs tre där läraren hänvisar till högre studier inom psykologi och genomgående knyter an till detta. En annan lärare, också i årskurs tre, låter i slutet av en lektion eleverna arbeta med ett utdrag ur en kursbok från högskolan.

Under lektionsbesök ser vi vid ett flertal tillfällen att alla elever inte är uppmärksamma på undervisningen, de sitter med hörlurar i båda öronen under genomgångarna eller sover. Vi noterar att lärare inte alltid gör ansats att få med sig dessa elever i arbetet under lektionen. Vi ser lärare, som efter genomgång frågar eleverna hur svårt de tycker att innehållet i genomgången är. Eleverna markerar med tummen upp, ner eller i mitten. När många elever ger tummen ner för att visa att de inte förstått försöker läraren gå runt och hjälpa dem en och en. Många fortsätter då att göra annat i väntan på sin tur.

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Varje måndag och fredag träffar eleverna sin mentor under 30 minuter. Då får de hjälp att hålla struktur på studierna och gör övningar för att stärka samhörigheten i klassen. På onsdagar slutar elever efter lunch. De som behöver hjälp av lärare för att komma vidare stannar. Vi ser ett stort klassrum fyllt med elever som gör omprov eller kompletterar ett tidigare gjort prov. Till det har elever anmält sig tidigare under veckan. På schemat samma eftermiddag finns Öppen språk-, Öppen mattestuga och Resurstid. Dit kommer elever frivilligt och får hjälp av lärare i olika ämnen. Den senare är välbesökt. Elever som vill ha hjälp skriver upp sitt namn på tavlan och läraren går runt till var och en i turordning. I klassrummet finns också en mattecoach, en elev som är duktig i matematik. Han hjälper en annan elev som har svårt att nå kunskapsmålet i ämnet. På skolan finns åtta mattecoacher, vilka lärarna utsett.

På de olika klassernas scheman ligger också studietid. Det är en lektion med obligatorisk närvaro. Elever arbetar där med läxor och andra uppgifter de behöver slutföra och minst en lärare finns i klassrummet.

På skolan finns ingen behörig lärare i svenska som andraspråk under vår observation. SVA-elever läser ämnet i ordinarie svenskundervisning. Ett 30-tal elever har annat modersmål än svenska och många av dem efterfrågar riktad hjälp att förbättra sitt språk. Skolan saknar i dagsläget en plan för hur det kan göras. Rektor berättar att skolan arbetar för att hitta strategier hur lärarna kan hjälpa och bedöma elever i SVA under läsåret. Modersmålsundervisning erbjuds, men vi får berättat att elever ofta väljer bort det för att istället läsa en kurs som ger studiepoäng.

Hur verksamheten anpassas till elever i behov av särskilt stöd

Skolan har tydliga rutiner kring anpassning för elever i behov av särskilt stöd. Detta beskrivs i dokumentet *Rutin kring extra anpassning och särskilt stöd*. Elever som riskerar att inte klara sina studier anmäls till arbetslaget. En s.k. *insatsplan* skrivs och läggs ut på Schoolsoft, tillgänglig för eleven, förälder, mentor och lärare. Där tydliggörs vilka kunskapskrav eleven riskerar att inte uppnå samt en tidsplan för hur elever tillsammans med läraren ska genomföra detta. Lärare ska göra anpassningar utifrån elevens behov. Dessa skrivs in i en digital *Klassguide för elevers behov*. Endast undervisande lärare får ta del av guiden för att veta vilket stöd eleven och klassen behöver. Den utvärderas med hjälp av färgkodning efter varje period⁶.⁷ Färgkodningen innebär att lärarna utvärderar vilka åtgärder som ska påbörjas, fortsätta eller avslutas. Åtgärder måste följas upp kontinuerligt för en framgångsrik individanpassning., säger rektor. Om elevens svårigheter fortsätter skrivs en utredning av *behov av särskilt stöd* av arbetslaget och specialpedagog. Det kan resultera i en åtgärdsplan.

Elevhälsoteamet, EHT, består av rektor, specialpedagog, skolsköterska, kurator och SYV. EHT arbetar i en mindre och i en utökad grupp. Den lilla gruppen består av specialpedagog och skolans ledning, som träffas en gång i veckan. I den utökade gruppen som träffas två gånger per termin ingår också skolläkare och skolpsykolog. Dessutom träffas specialpedagog, kurator och skolsköterska en gång i månaden. Elever hittar elevhälsans kontaktuppgifter i Schoolsoft, där de kan boka tid med kurator och skolsköterska. En

⁶ Läsåret indelas i perioder. En period är mellan 6-8 veckor.

⁷ Läsåret indelas i perioder. En period är mellan 6-8 veckor.

elevhälsoplan finns publicerad på Schoolsoft och arbetslagen diskuterar planen minst en gång per termin i samband med revidering.

På arbetslagsmöten finns alltid punkten elevvård. Var fjortonde dag kontrolleras elevernas närvaro. Vi hör hur lärarna analyserar mönster i frånvaron. I ett dokument; *Checklista vid hög frånvaro*, står tydligt nedskrivet vad mentor ska göra för att fånga upp eleven i tid.

När elever börjar åk 1 screenas deras läsförståelse.

Miljön som stöd för lärandet

För att skapa trygghet, arbetsro och omtanke har eleverna hemklassrum. Rummen är ljusa, har högt i tak och är glasade ut mot korridoren. Där finns elevernas skåp eller skrivbordslådor och garderob för ytterkläder. Klassrummen låses aldrig och vi lägger märke till att elever lämnar sina skolväskor och personliga tillhörigheter när de lämnar rummet. Vi ser klassens vecko- och terminsplanering, elevarbeten, tepåsar och snabbkaffe, personliga muggar och filter. I taket sitter en projektor, som vi ser användas på många lektioner.

I skolans lokaler finns även små grupprum och två större föreläsningssalar. Här lyssnar vi på en föreläsning tillsammans med ett par klasser. Mellan två av klassrummen finns en vikhvägg. När vikhväggen är borta ryms 80 personer i rummet. Där ser vi hur klasser snabbt och smidigt möblerar om för att kunna sitta i cirkel och diskutera. Skolan har en utrustad laborationssal, en mindre gymnastiksal i byggnaden samt en sporthall, Sicklahallen, i nära anslutning till skolan.

Elever tycker att skolan är fräsch och ombonad. De säger att om de fryser kan de hämta filter hos administratören eller värma sig med en kopp te eller choklad. Ett litet kök med kaffeautomat finns i uppehållsrummen liksom sköna fåtöljer och soffor samt låga bokhyllor med skönlitteratur, som elever kan låna fritt. Intilliggande bibliotek i Dieselvekstaden används av skolans elever.

Bedömning i text

Undervisningen är i hög grad strukturerad och knyter an till det nationella programmens examensmål. Vi bedömer att eleverna i stor utsträckning förstår syftet med undervisningen, vilka kunskaper de utvecklar och hur dessa ska visas.

Casemetodiken erbjuder eleverna i stor utsträckning variation av arbetssätt som stimulerar samarbete, språk och kommunikationsutveckling samt hjälper elever få överblick och se sammanhang genom de ämnesövergripande arbetsuppgifterna.

Lärare behöver i högre grad ta reda på om elever förstår deras genomgångar samt anpassa undervisningen därefter, för att ge alla möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Skolan saknar i dagsläget behörig SVA-lärare samt plan för hur SVA-undervisning ska gå till.

Skolan har väl fungerande strategier och metoder för arbete med elever i behov av särskilt stöd. Verksamheten anpassas för dessa elever och personalen följer kontinuerligt upp deras måluppfyllelse. Klassguiden ser vi vara föredömligt redskap för undervisande lärare.

Skolans lokaler är till stora delar stimulerande, utmanande och mångsidiga.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för elever

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Vi noterar att eleverna är aktsamma om sin skolmiljö. Alla, både elever, lärare och rektor håller ordning i alla skolans lokaler.

Att arbeta med case ger elever möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande. Som vi tidigare beskrivit arbetar eleverna ofta i grupp där varje gruppmedlem får en tydlig arbetsuppgift. Bland annat måste gruppen se till att arbetsfördelningen blir rättvis och att alla i gruppen skall kunna tillägna sig kunskap. Det personliga ansvaret blir viktigt.

Elever visar oss Google Classroom där lärare skriver in uppgiftsbeskrivningar. En elev förklarar att hon ofta går in och kontrollerar att hon uppfattat instruktioner rätt. Användandet av Classroom är nytt för denna termin och vi hör av elever att det är svårt att få överblick över mindre uppgifter och läxor där. De förklarar att det var tydligare när allt stod på Schoolsoft.

Vi ser elever anmäla sig till omprov och att det är många elever som arbetar med frivillig matte och språkstuga.

Inflytande över verksamheten

Elever vi talar med säger att de kan påverka sina lektioner och att lärarna lyssnar på deras förslag. Det kan handla om hur och när elever ska examineras men tillägger att läraren ibland måste bestämma så de täcker in alla moment de ska klara av. Elever lämnar ibland förslag på uppgifter och frågeställningar som de vill arbeta med. Läraren bearbetar och använder dem, vilket elever uppskattar.

När ett arbetsområde eller case är avslutat utvärderas det av eleverna. Både lärare och elever säger att utvärderingen påverkar upplägget av nästkommande läsårets arbete.

Demokratiska arbetsformer

På skolan finns ett elevråd som har utvecklingsbehov, vad gäller rollen som demokratisk instans, säger rektor. Två elever per klass är elevrådsrepresentanter. Elever anmäler sitt intresse att bli representant och skulle fler än två elever i klassen vara intresserade, utses representanterna genom lottdragning. I dagsläget saknas struktur, protokoll, dagordning, mötestid och stadgar för arbetet. Elever berättar att det inte är eftersökt att sitta i elevrådet. Vi ser ingen skriftlig information riktad till skolans elever om elevrådets arbete eller namnlista på dem som är med i rådet. En av skolans lärare har därför nyligen fått i uppdrag att stötta elevrådet i deras utvecklingsarbete.

Elever förklarar att när klassen vill förändra något vänder de sig direkt till lärare eller klassens elevrådsrepresentant, men att deras förslag sällan tas upp till diskussion i elevrådet. De får heller inte återkoppling på hur det har gått med frågor som tidigare tagits upp. Elevrådets protokoll skickas bara ut till elevrådets medlemmar.

Vi är med på ett elevrådsmöte och hör att en av skolans lokaler skall få nya möbler. Elevrådsrepresentanterna får i uppgift att fråga sina klasser om förslag på spel.

Vi frågar elever om de har klassråd och får då höra att det ibland sker under samlingen på fredag eftermiddag. Vi besöker en sådan samling och konstaterar att den ägnas åt att fika och ha en mysig stund. För klassrådet finns ingen mötesstruktur, dagordning och inget protokoll förs. En elevrådsrepresentant berättar om nya möbler till ett uppehållsutrymme, informerar om att ingen resa till fjällen blir av och glömmer fråga om spel. Ingen i klassen kommer med några frågor eller synpunkter.

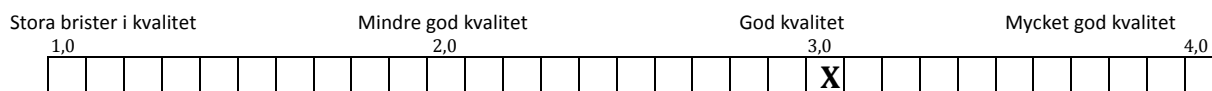
Bedömning i text

Vi bedömer att eleverna i stor utsträckning ges möjligheter att ta ansvar för det egna lärandet och för sin arbetsmiljö.

Elever åsikter tas i hög grad tillvara i verksamheten, genom möjlighet att påverka examinationsform och genom att utvärdera avslutade arbetsområden. Utvärderingarna påverkar utformning av kommande case.

Vi bedömer att formella forum för demokrati uppvisar brister. Att skolledningen gett uppdrag till en lärare att strukturera upp elevrådet, ser vi som positivt. Vi ser dock inte effekterna av denna åtgärd.

Bedömning enligt skala

Bedömning och betyg

Beskrivning

Elevers kännedom om kunskapskraven i de olika ämnena

Elever vi pratar med upplever att de har mycket god kännedom om kunskapskraven för olika ämnen. Läraren presenterar dessa i anslutning till specifika uppgifter eller case. De får ofta elevexempel på olika betygsnivåer att titta på. Under observationerna hör vi upprepade gånger hur lärare hänvisar till kunskapskraven. Vi besöker en lektion där läraren klargör olika kunskapsnivåer inför ett prov. Elever läser olika svar med olika bedömning för att förstå vad de förväntas kunna. Samtidigt svarar samma elever att det ibland är svårt att bedöma sina egna resultat. Elevexempel kommer från andra uppgifter och det är därför inte självklart hur man ska överföra kunskaperna från dessa till sin egen. De vill gärna få mer träning i det.

Återkoppling på elevers lärande till elever och/eller föräldrar

Varje termin erbjuds elever och vårdnadshavare utvecklingssamtal. Skolan använder sig fortlöpande av både Schoolsoft och Google Apps For Education för att ge elever och föräldrar kännedom om elevens kunskapsutveckling. Tillfrågade lärare uppger att föräldrar är nöjda med informationen de får, vilket olika kundundersökningar bekräftar.

Under våra lektionsbesök hör vi lärare hänvisa till återkoppling och var eleverna hittar den. Den återkoppling vi ser är till sitt innehåll formativ⁸ då den uttrycker hur eleven ska komma vidare i sin utveckling. Elever bekräftar att det är lätt att hitta information om sin kunskapsutveckling, men att återkoppling ibland dröjer väldigt länge eller kommer först i slutet av ett större moment. Elever saknar då möjlighet att bearbeta sina arbetsuppgifter. Rektor förtydligar att ett av läsårets prioriterade områden handlar om att återkoppling till eleven ska komma fort. Under intervjuer med lärare och på möten hör vi att det diskuteras strategier och metoder för att komma tillrätta med att återkopplingen ofta kommer sent, vilket är ett prioriterat målområde detta läsår. Det finns dock stora skillnader mellan ämnen och lärare, berättar elever. På en lektion ges återkoppling i form av frågor, som handlar om en inlämnad gruppuppgift. De ska nu i grupp lista ut vilka frågor som riktar sig till deras arbete och besvara frågorna för att på så sätt utveckla sina texter.

En av skolans förstelärare har under läsåret bland annat uppdraget att hitta evidensbaserade exempel på hur lärarna kan tydliggöra kunskapskraven för olika betyg till eleven samt ge information om hur det går för eleven under en kurs.

Planering mot examensmålen

Alla elever har en individuell studieplan⁹ som ligger i Schoolsoft. När vi frågar elever i åk 1 är de osäkra på sin studieplan. Det är ingenting de använder. Elever i de äldre årskurserna är i högre grad insatta i vad det är men inte alla elever vet vad en studieplan är eller vad den används till. Både tillfrågade lärare och SYV säger däremot att eleverna brukar få genomgångar. Vi besöker en klass åk 1 som har information av SYV. Hon visar och förklarar innehållet i en studieplan och uppmanar dem titta på sin egen. Ingen elev vi frågar har varit med och upprättat sin studieplan.

⁸http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.100658!/Menu/article/attachment/formativ_bedomning_fordjupad_lasning_ny.pdf

⁹ Planering mot examensmålen vilken studieväg eleven går på och de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort

Gymnasieskolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning

Skolledningen och lärare säger att nationella prov sambedöms. Casemetodiken innebär att stora delar av undervisningen samplaneras och sambedöms, både inom och mellan ämnen. Vi märker att lärare sitter tillsammans och gör det under vår observation. På skolan finns ämnen som en lärare undervisar i. Vi hör att de på eget initiativ upprättat nätverk med lärare på andra skolor inom koncernen. Det finns ingen gemensam övergripande plan för hur detta ska ske..

Bedömning i text

Vi bedömer att eleverna har mycket god kännedom om kunskapskraven i de olika ämnena samt att både elever och vårdnadshavare ges mycket goda förutsättningar att få kännedom om elevens kunskapsutveckling. Elever kan i relativt stor utsträckning bedöma sina egna resultat.

Vi ser en brist i att återkopplingen ibland kommer sent och blir summativ (se länk ovan) trots att den syftar till att vara formativ. Det pågår ett arbete att komma tillrätta med det.

Alla elever har inte insikt i sin individuella studieplan.

Skolans systematiska arbete för att säkra en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning bedöms vara god men kan utvecklas ytterligare, främst för lärare som saknar ämneskollegor.

Bedömning enligt skala

Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Beskrivning

Planering inför yrkesval eller studieval

Varje vecka sätter SYV upp en beskrivning av ett yrke på anslagstavlan i entrén där också information om olika eftergymnasiala utbildningar i Sverige och utomlands finns.

Elever bokar besök hos SYV när de är osäkra vilken väg de ska fortsätta efter gymnasiet. Många vi pratar med ser fram emot SACO-mässan två veckor senare, där de hoppas få inspiration och kännedom om olika vägval. Fler elever säger att de redan valt inriktning för sitt framtida yrke genom val av gymnasieprogram. SYV informerar alla elever om vad som händer efter åk 3 vid föräldramöten, klassrumsbesök och enskilda samtal, som eleven kan boka. Vi deltar på en samling i åk 1, där SYV besvarar frågor som klassen mailat till henne. Det handlar mycket om meritpoäng, studiepoäng och olika universitet och högskolor. Eleverna får också se hur en studieplan ser ut.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Vid tiden för vår observation möter vi tre personer från UD som är på skolan och berättar om arbetet där. Vid ett annat tillfälle ser vi en annan föreläsare prata om ledarskap. Elever uppskattar externa föreläsare som ger nya infallsvinklar till sådant de arbetat med på

lektioner. I ett klassrum möter vi en forskare från KTH som skriver en uppsats om Flipped Classroom¹⁰. Forskaren har ett samarbete med en av skolans lärare. Vi läser på skolans hemsida att skolan har samarbete med många olika organisationer i samhället.

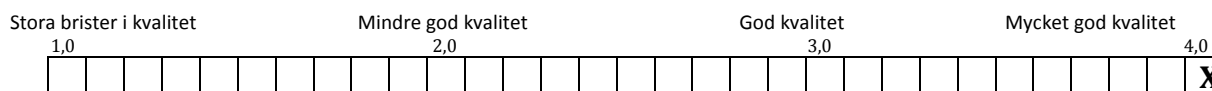
Vi ser en uppsatt lapp där elever efterfrågar böcker. De ska skapa ett gatubibliotek i tunnelbanan, ett projekt i kursen Entreprenörskap som sker i samråd med Sociala entreprenörer. Resenärer ska kunna låna en bok medan de väntar på sitt tåg. Andra elever säljer hembakat bröd på rasterna. Intäkterna går till välgörande ändamål.

Bedömning i text

Eleverna har god tillgång till studie- och yrkesvägledning och får i stor utsträckning stöd att genomföra val av yrke och studier.

Samverkan med samhället, arbetsliv och högre utbildning sker i stor utsträckning i det pedagogiska arbetet.

Bedömning enligt skala

Rektors ansvar

Beskrivning

Hur rektor leder den pedagogiska verksamheten

Rektor leder skolans pedagogiska verksamhet tillsammans med en ledningsgrupp, som består av rektor, biträdande rektor och arbetslagsledare. På deras möten en gång i veckan diskuteras verksamheten och beslut fattas efter diskussion i arbetslagen. Både rektor och biträdande rektor har undervisning.

Rektor är den som sköter all kontakt uppåt i koncernen och deltar i rektorsmöte med andra Sjölinsskolor.

Varje vecka inleds med ett gemensamt möte för hela personalen, där information och diskussion sker. På onsdagar har arbetslagen möten och på torsdagar ligger gymnasie möten/ämnesmöten för pedagogiska frågor och fortbildning ledd av rektor eller av rektor utsedd person. Skolledningen träffas varje fredag där elevhälsoträff ingår. Elevfrågor lyfts för diskussion och beslut. Tagna beslut förmedlas och diskuteras med personalen på måndagsmötet. En arbetslagsledare säger att på så sätt sprids all information till alla. Vi ser att alla arbetar mot samma mål och att de samarbetar med elevernas bästa i tanken.

¹⁰ Filmade lektioner som läggs ut på nätet

Rektor genomför auskultationer hos enskilda lärare. En sådan äger rum under vår observation. Samtal mellan lärare och rektor sker både före och efter besöket. Detta ligger bland annat som underlag inför medarbetarsamtalen.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Skolan utvärderas externt av huvudmannen och kvalitetsansvariga från AcadeMedia. Den senaste granskningen ägde rum läsåret 2014/15 och resulterade i två åtgärder, som genomförts på skolan. Det pågår också intern utvärdering av verksamheten. Det sker genom enkäter och intervjuer med olika kvalitetsaspekter, dels i vilken grad eleverna når de nationella målen, dels hur nöjda eleverna/föräldrarna är med verksamheten och till sist hur det går för eleverna sedan de lämnat skolan.

I *Kvalitetsredovisningen* läser vi att alla mätningar analyseras gemensamt. Utifrån analysen identifieras utvecklingsområden och handlingsplaner skrivs. Dessa ligger till grund för förstelärarnas uppdragsbeskrivning och arbetslagens arbete. Även dessa följs kontinuerligt upp.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Rektor berättar att kompetensutvecklingen utgår från Timperleys forskning¹¹ om professionellt lärande. Elevernas behov inventeras i arbetslagen, resultatet återkopplas till förstelärarna som söker adekvat evidensbaserad¹² metod vilka delges lärarna. De diskuterar sedan hur de praktiskt ska arbeta. Rektor säger att de nu är inne i en period när olika metoder prövas. På ämneskonferenser sker återkoppling om hur det gått. Detta arbetssätt ska förbättra skolans måluppfyllelse att höja elevernas resultat.

Vi hör att en fortbildningspott finns. Lärare kan ansöka hos rektor om enskild utbildning. Ett krav är att den alltid ska utgå från verksamhetens behov och komma alla lärare till del. Förstelärarna har initierat kollegialt lärande, främst inom ämneslagen. Kompetensutveckling sker även på studiedagar. Två lärare bekräftar att möjligheterna till kompetensutveckling via kollegialt lärande är goda och ger exempel på arbete med formativ bedömning och IKT¹³, men tillägger att möjligheter till fortbildning inom de egna ämnena inte prioriteras. De tillägger att det är upp till den enskilda läraren att gå kurser på sin förtroendetid.

Bedömning i text

Rektor har i hög grad kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet genom den genomtänkta strukturen av möten, lektionsbesök och den egna undervisningen.

Rektor arbetar i hög grad med att utveckla verksamheten tillsammans med ledningsgrupp och medarbetare och tar i stor utsträckning ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten.

¹¹ Helen Timperlys forskningsfält är lärares professionella lärande och utveckling och hur det påverkar elevernas lärande

¹² Metod som forskning visat fungera

¹³ Information, kommunikation och teknik

Personal och elever medverkar i hög grad i det systematiska kvalitetsarbetet, vilket dokumenteras och ligger till grund för den årliga kvalitetsredovisningen.

Personalen erbjuds kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov. Vi bedömer det vara positivt att all ny kunskap ska delges övrig personal. Rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte präglar verksamheten.

Lärarna bör i högre utsträckning erbjudas möjlighet till ämnesfortbildning.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATIONS

Sjölins gymnasium i Nacka har inte tidigare observerats inom Våga Visa.

REFERENSER

Beslut om åtgärdsprogram för en elev som behöver särskilt stöd
Casenyckel High on Life 2014-2015
Caseschema per klass 2015-2016
Checklista vid hög frånvaro
Elevhälsoplan för Nacka, Sjölins Gymnasium, 2015/2016
Faktablad High on Life
Kalendarium läsår 2015-2016
Klassguide för elevers behov av extra anpassning
Klassscheman
Kvalitetsredovisning inklusive årets verksamhetsmål 2014-2015
Plan mot diskriminering och kränkande behandling
Sjölins Gymnasium Modellbeskrivning
Skolrapport 2015 - Sjölins gymnasium
Resultat av elevundersökning
Riktlinjer för upprättande av dokument för extra anpassning.
Rutin kring extra anpassning och särskilt stöd Sjölins Gymnasium Nacka
TIO- trygghet, inflytande, omtanke; Gemensamma förhållningssätt, gemensamma spelregler
Uppdragsbeskrivning för förstelärare

www.sjolinsgymnasium.se

Kommentar från skolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Rapporten från VÅGA VISA har behandlats i både ledningsgrupp och senare med kollegiet i sin helhet under en av våra utvärderings- och förberedelsedagar. Både styrkor och svagheter diskuterades i hela personalgruppen och återkommande diskussioner är redan inplanerade för våren. Precis som med all feedback ämnar vi använda den som ett verktyg för att ständigt utvecklas och bli bättre som skola. Nästa steg är att kommunicera resultatet med våra elever så att de får någon annans perspektiv på framför allt såväl lärares och sitt eget agerande. Vi lyfter också rapporten på mötet med föräldrarådet under mitten av januari.

Kommentar till observationens resultat

Vi är oerhört glada att de kvaliteter som vi känner är våra starkaste verkligen fick komma fram. Trygghet, närvarande lärare, elevhälsofrågor, likabehandling och gedigen undervisning som siktar mot examensmålen och är högskoleförberedande. Sjölins Nacka har alltid haft ett driv att utvecklas och bli bättre och välkomnar därför alltid konstruktiv feedback.

Observationer kring kollegial enighet kring förhållningssätt och spelregler känner vi igen och de är också del av det arbete som vi bedriver vecka för vecka. Detta är och blir extra viktigt just i år då vi har många vikarier på skolan på grund av tjänst- och föräldraledigheter. Det tar tid att få en hel personalgrupp på enad front och det är därför ett viktigt mål för året.

Området kring uppföljning av undervisning hade vi gärna haft mer specifik riktad feedback på eftersom vi kontinuerligt alltid utvärderar undervisning och kartlägger elevers kunskaper och utvecklingsbehov. Allt det arbetet kanske är svårt att se under en observation på fem dagar. Vi välkomnar ändå synpunkten och det kommer precis som innan vara en del av det arbetet som våra ämnesgrupper hela tiden jobbar med för att förbättra skolans undervisning och resultat.

Angående svenska som andraspråk så väntar en av våra svensklärare på att få sin legitimation i ämnet. Hon var tjänstledig under perioden som observationen ägde rum och har över åtta års erfarenhet i undervisning i ämnet. Strategin för att övriga nya svensklärare ska känna sig bekväma i sin undervisning (som även inkluderar SVA-elever) jobbar alla svensklärarna med just nu under deras ämnesmöten. Lärare med lång erfarenhet av SVA och möjlig extern handledning är nyckelfaktorer där.

Utöver detta vill jag poängtera att alla lärare arbetar med att stärka elevers språk och begreppsförståelse på oavsett om eleverna läser ämnet svenska eller svenska som andraspråk. Språkutveckling är inte i första hand ämnesbundet utan något som ständigt arbetas med i alla ämnen och kurser.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Förutom det som tidigare nämnts är nu fokus att gå igenom rapporten i de olika elevgrupperna och låta detta bli en del i det omtag kring förhållningssätt som våra arbetslag på skolan nästa alltid behöver göra efter en termin. Vi kommer fortsätta att värna om en stark skolkultur där arbetsro och ömsesidig respekt är givna hörnstenar.

Något konkret är också att elevrådet har arbetat fram nya stadgar tillsammans med ansvarig lärare samtidigt som en ny struktur för återkommande klassråd arbetats fram. Elevrådet ska nästa vecka få ta del av rapporten som en hjälp att sätta en ny målbild för detta läsår. Vi hoppas genom detta blåsa liv i något som observatörerna påpekat har flertalet brister.

Sjölins Gymnasium kännetecknas av elevinflytande över utformning av undervisning och kontinuerlig utvärdering. Nästa år ska det formella forumet för demokrati på skolan också bli ett sådant kännetecken.

Sjölins Nacka tackar för ett trevligt samarbete med VÅGA VISA och i förlängningen Nacka Kommun.

Nacka 15/1-2016

Johan Kanberg, tillförordnad rektor

Sjölins Gymnasium Nacka

